

4

Istvánkúti Nyírjes mini-tanösvény

Állattani értékek

Az állatvilág tekintetében 121 lepkefaj, 57 bogárfaj, 39 pókfaj és a gerincesek közül 7 kétéltű, 5 hüllő, 14 emlős és 55 madárfaj került azonosításra. Ezek közül szinte az összes megfigyelt gerinces faj védett, de a gerinctelenek között is jócskán találunk védett fajokat.

Általános természetismerettel vagy biológus végzettséggel is sok értékes és látványos faj felismerhető, azonban igyekeztünk egy-egy adott élőlény-csoport avatott szakemberének idecsalogatásával a kevésbé felismerhető, ritkábban a szemünk elé kerülő és nem csak védett fajokat is összeszámolni. Jártak itt lepke-, bogár-, pók-, madár- és denevér-specialisták, ami miatt ezeket a csoportokat a többen valamivel alaposabban ismerjük.

Szembetűnő a területen a védett fajok sokasága, ami azonban a növényzeti típusok és növényfajok sokféleségét figyelembe véve már nem annyira meglepő, de mindenképpen a terület fajgazdagságára utal. Jelzi, hogy a terület nem csak botanikai szempontból értékes, hanem az állatvilág képviselői számára is létszükséglet. Különböző állatcsoportok a nyírligetet, a környező réteket, a cserjésedő élőhelyeket illetve az erdőket különbözően használják táplálkozóhely, szaporodóhely vagy búvóhely céljaira.

A terület védetté nyilvánításakor is kiemelt szerep jutott az állatoknak, hiszen északi boreális és magas-kárpáti fajok előfordulását vagy csak itt, vagy ezen felül sem sok helyen észlelték Magyarországon. Emiatt a terület zoológiai szempontból egyedülálló értékű. A védetté nyilvánításakor még *keresztes vipera* (*Vipera berus*) is élt itt, az utóbbi évtizedben azonban egyet sem sikerült megfigyelni.

A teljesség igénye nélkül a terület gerinctelen állatvilágából néhány példa: ① *imádkozó sáska* (*Mantis religiosa*), ② *erdélyi avarszöcske* (*Pholidoptera transsylvanica*), ③ *gyászlepke* (*Nymphalis antiopa*), ④ *csíkos medvelepke* (*Euplagia quadripunctaria*), ⑤ *nappali pávaszem* (*Inachis io*), ⑥ *szarvasbogár* (*Lucanus cervus*), ⑦ *havasi cincér* (*Rosalia alpina*), ⑧ *kék meztelencsiga* (*Bielzia coeruleans*) és az ⑨ *éticsiga* (*Helix pomatia*).

Tavasszal a kis tóban látható *pettyes göte* (*Triturus vulgaris*) és *alpesi göte* (*Triturus alpestris*). Nyáron esők után vagy ősszel a nedves-párás időben bújik elő a ⑩ *foltos szalamandra* (*Salamandra salamandra*). A békák közül gyakori az ⑪ *erdei béka* (*Rana dalmatina*) és a *sárgahasú unka* (*Bombina variegata*). Főleg este aktív a ⑫ *zöld varangy* (*Bufo viridis*) illetve a ⑬ *barna varangy* (*Bufo bufo*), melyet táboraink lámpája szinte mindig odacsalogat (a fényre odagyűlő rovarokat jönnek elfogyasztani).

A kis tó megfelelő vadászterületet, és a nyírliget szárazabb foltjai napozóhelyet biztosítanak a ⑭ *vízisikló* (*Natrix natrix*) számára. Az ⑮ *erdei sikló* (*Elaphe longissima*) kevésbé kötődik a vízhez, egyedeiket leggyakrabban a forrás közelében kidőlt nagy, száradó bükkfák törzsén látjuk napozni. Gyíkok közül rendszeres a ⑯ *fürge gyík* (*Lacerta agilis*), a ⑰ *zöld gyík* (*Lacerta viridis*) és a ⑱ *lábatlan gyík* (*Anguis fragilis*) jelenléte.

A kisemlősök védett fajai közül a vadászházban is otthon érzi magát a ⑲ *nagy pele* (*Glis glis*). Éjjelente a készleteink dézsmálásával vagy a nagy tölgyfán való mókusszerűen akrobatikus mozgásukkal hívják fel magukra a figyelmet. A kaszálást nehezíti a minduntalan friss kupacokat földfelszínre toló tevékenysége miatt a *vakondok* (*Talpa europaea*).

